

Katekumeenin matkakumppani

2020–2021

Katekumeeniksi?

Kirkkoon liittymistä harkitsevan ensimmäinen askel on tutustua oman alueensa kirkkoon ja keskustella asiasta papin kanssa. Lähimmän kirkon ja siellä toimitettavien jumalanpalvelusten tiedot löytyvät seurakunnan jumalanpalveluskalenterista.

Seurakuntamme papistoon voi ottaa yhteyttä kirkkoon liittymistä koskevista kysymyksissä. Papin kanssa voitte pohtia yhdessä, miten kirkkoon liittyminen etenisi sinun kohdallasi. Seurakunnassa järjestetään vuosittain katekumeeniopetusta, jonka tarkoituksena on tutustuttaa jumalanpalvelusyhteisöön ja saada tietoa ortodoksisuudesta.

Katekumeeniaikana kirkon jäsenyyttä harkitseva tutustuu kirkkoon, perehtyy sen oppiin ja liturgiseen elämään ja tekee lopulta päätöksen liittymisestä. Aikaisemmin kasteen saaneet liitetään kirkkoon mirhavoitelun kautta. Muutoin kirkkoon liittyminen tapahtuu kasteen ja mirhavoitelun sakramenttien välityksellä.

Tervetuloa kirkkoon!

Helsingin ortodoksinen seurakunta

katekumeeni = kasteoppilas, kirkkoon liittyjä

mirhavoitelu = Pyhän Hengen vuodattamisen mysteerio, jossa liitettävä voidellaan pyhällä Mirhaöljyllä. Kun kaste käsitetään ihmisen lupaukseksi yhdistyä Jumalaan, on mirhavoitelu kirkon tälle lupaukselle antama vahvistus, sinetti.

Katekumeeniaika on intensiivinen vaihe matkalla kohti kirkon jäsenyyttä. Se koostuu seuraavista keskenään limittäisistä ja osittain päällekkäisistä osa-alueista:

1) Tiedon omaksuminen

Jotta kaikki kirkkoon liittyvät tietäisivät, mihin ovat liittymässä, seurakunta järjestää luentosarjan ortodoksiseen uskoon ja kirkkoon liittyvistä aiheista. Luennot pidetään syksyllä Teams-luennoina. Kevään tilanteesta päätetään erikseen vallitsevien olosuhteiden perusteella.

Tietoa voi hankkia myös lukemalla ortodoksisuuteen liittyvää kirjallisuutta.

2) Kokoontuminen yhteen

Katekumeenit kokoontuvat yhteen sunnuntaisin omassa kirkossa liturgiaan, kirkkokahveille ja keskustelemaan papin/ pappien kanssa. Mukana kokoontumisissa on myös katekumeenikummi. Katekumeenikummi on vapaaehtoinen, joka on jumalanpalveluksissa katekumeenien tukena, auttaa katekumeeneja tutustumaan jumalanpalvelusyhteisöön ja auttaa henkilökohtaisen kummin etsimisessä.

3) Keskustelu papin kanssa

Jokainen katekumeeni käy katekumeeniaikana henkilökohtaisia keskusteluja papin kanssa. Keskusteluissa käydään läpi katekumeenin mieltä askarruttavia kysymyksiä ja sitä, missä kohtaa ollaan menossa kohti kirkon jäsenyyttä.

4) Omaehtoinen toiminta

Tässä matkakumppanissa on ideoita siitä, mitä muuta katekumeeniaikana voi tehdä.

1) Tiedon omaksuminen (syksyllä Teams-luennot)

Aihe	Aika
Jumala – taivaan ja maan luoja	ke 16.9.2020 klo 18–19
Oppi ihmisestä – ortodoksinen ihmiskäsitys	to 8.10.2020 klo 18–19
Jeesus Kristus - Jumalihminen	to 5.11.2020 klo 18–19
Kristuksen voitto kuolemasta	to 10.12.2020 klo 18–19

Aihe	Aika
Pyhä Henki	ke 13.1.2021 klo 18–19
	to 14.1.2021 klo 18–19
Kirkko	ke 10.2.2021 klo 18–19
	to 11.2.2021 klo 18–19
Kaste ja mirhalla voitelu	ke 10.3.2021 klo 18–19
	to 11.3.2021 klo 18–19
Katumuksen mysteerio ja sairaanvoitelu	ke 14.4.2021 klo 18–19
	to 15.4.2021 klo 18–19
Avioliitto	ke 5.5.2021 klo 18–19
	to 6.5.2021 klo 18–19
Pappeus	ke 26.5. klo 18–19

Kevään ohjelman toteutustapa varmistuu loppuvuodesta 2020

Seurakuntasali, Unioninkatu 39 (sisäpiha), Helsinki
Porvoo, Kristuksen kirkastumisen kirkko, Vanha Helsingintie 2, Porvoo
Myllypuro, Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli, Jauhokuja 3 B 2, Helsinki
Tapiola, Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko, Kaupinkalliontie 2, Espoo
Järvenpää, Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin kirkko, Kartanontie 45, Järvenpää
Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5, Lahti
Hautausmaa, Profeetta Elian kirkko, Lapinlahdentie 2, Helsinki
Uspenskin katedraali, Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian kuolonuneen nukkumisen muistolle pyhitetty katedraali, Kanavakatu 1, Helsinki

Lukuvinkkejä ortodoksisuudesta kiinnostuneille

Raamatusta

- Evankeliumit
- Apostolien teot
- Lähetyskirjeistä esim. apostoli Paavalin kirjeet roomalaisille ja efesolaisille, apostoli Jaakobin kirje
- Psalmi

Rukouskirjat

- **Rukouskirja Orologion (OKJ)**. Ortodoksisen kirkon rukouskirja. Rukouksia joka tilanteeseen. Päivittäiseen käyttöön. Sisältää tekstejä myös jumalanpalvelusten toimitamiseen.
- **Ortodoksinen hartauskirja (ONL)**. Taskukokoinen rukouskirja, jossa tärkeimmät rukoukset ja juhlaveisut. Sisältää myös akatistoksen Jumalansynnyttäjälle
- **Rukouskirja (Ortodoksinen Veljestö)**. Pienikokoinen, näppärästi mukana kulkeva kirja, joka sisältää tärkeimmät päivittäiset rukoukset.

Ortodoksisuuden perusteista, sakramenteista ym.

- **Seisokaamme hyvin - ortodoksisen kirkon aikuiskasvatuksen oheismateriaali**. Risto Aikonen & Sirpa Okulov (toim.)
- **Uskon mysteeri**. Johdatus ortodoksisen dogmaattiseen teologiaan. Ilarion (Alfejev). Viisisataasivuinen tiiliskivi kaikille, jotka haluavat päästä syvempään ja perusteellisempaan käsitykseen siitä, mitä ortodoksinen kirkko opettaa. Rakkaudellista ja syvälistä opetusta.
- **Ortodoksinen tie**. Ware, Kallistos. Teologinen ja hengellinen johdatus ortodoksisen uskoon.
- **Miten uskomme**. Arkkipiispa Paavali. Rukouselämään ja liturgiaan keskittyvä teos. (Painos loppu, saatavissa kirjastoista)
- **Uskon pidot**. Arkkipiispa Paavali. Monipuolinen ja selkeä johdatus liturgiajumalanpalvelukseen, ehtoollisen toimittamiseen ja viettämiseen.
- **Kaste ja katumus**. Arkkipiispa Paavali ja Matti Sidoroff. Johdatus kristityn ihmisen elämän keskeisiin sakramentteihin.
- **Ortodoksisuuden mitä, miksi, miten – kirkkotiedon käsikirja**. Kalevi Kasala, Irke Petterberg. Ortodoksisen kirkon jumalanpalveluksista ja tavoista sanoin ja kuvin.
- **Tuhlaajapojan paluu**. Metropoliitta Anthony Bloom.
- **Gluhov, I. A.: Ortodoksinen katekismus**. Yksityiskohtainen opas kirkkomme uskonopin ymmärtämiseen.
- **Kruunaa heidät yhdeksi**. Matti Sidoroff (toim.). Avioliittoa käsittelevä artikkelikoelmateos
- **Matka tuonilmaisiin**. Ortodoksinen hautauskirja. Matti Sidoroff (toim.)

- **Kuolemanjälkeinen elämä.** Osipov, Aleksei. Ortodoksisen kirkon opetus kuolemaan ja edesmenneiden muistelemiseen liittyvistä asioista.

Suuri paasto

- **Tie ylösousemukseen.** Suuren paaston ja pääsiäisen sanoma. Munkki Serafim. Matkaopas suureen paastoon ja pääsiäiseen.
- **Suuri paasto.** Alexander Schmemmann. Mainio johdatus pääsiäistä edeltävän paaston liturgiseen ja hengelliseen elämään.

Rukouselämästä

- **Jeesuksen rukous.** Hariton (igumeni). Valamon luostarin igumeni Haritonin (k. 1947) laatima kokoelma pyhien isien ja hengellisten opettajien teoksista.
- **Vaeltajan kertomukset.** Eräs suosituimmista ortodoksista hengenelämää kuvaavista teoksista. Tekstin sisältö ruokkii sisimmässämme olevaa kaipuuta Jumalaa kohti ja antaa runsaasti käytännön ohjeita Jumalan läheisyyden saavuttamiseksi.
- **Elävä rukous.** Metropoliitta Anthony Bloom.
- **Nimen voima.** Kallistos Ware. Kirja Jeesuksen rukouksesta.
- **Rukouskirja.** Ortodoksisen kirjallisuuden neuvoston OKJ:n julkaisema rukouskirja
- **Rukouskoulu.** Metropoliitta Anthony Bloom.

Pyhien ihmisten elämästä ja opetuksista

- **Filokalia 1-5.** Kokoelma 300–1400-luvuilla eläneiden kilvoittelijaisien kirjoituksia. Askeettisen kirjallisuuden pääteos ja tärkeä osa ortodoksista hartauskirjallisuutta. Filokaliassa (suom. "rakkaus kauneuteen") painotetaan hiljentymisen ja sisäisen kilvoituksen merkitystä uskonnollisessa elämässä.
- **Synaksarion.** Pyhien elämäkertoja. Kuukausittainen sarja pyhien elämäkerroista.

Kirkon historiaa

- **Kirkon historia.** Ortodoksin käsikirja (1999). Kärkkäinen, Tapani. Rungas kuvitus, hyvä hakemisto, paljon kiinnostavia tietolaatikoita.

Teologiaa

- **Ortodoksisen uskon tarkka esitys I-IV.** Damaskolainen, Johannes (pyhä). Jakamattoman kirkon yhteinen klassikko ja viimeisen suuren kirkkoisän pääteos. Tiivistä ja kiteytynyttä kirkon opetusta.
- **Bysantin teologia.** Opillisia kysymyksiä. Meyendorff, John. Tavanomaista syvällisempi ortodoksisen opin yleisesitys.

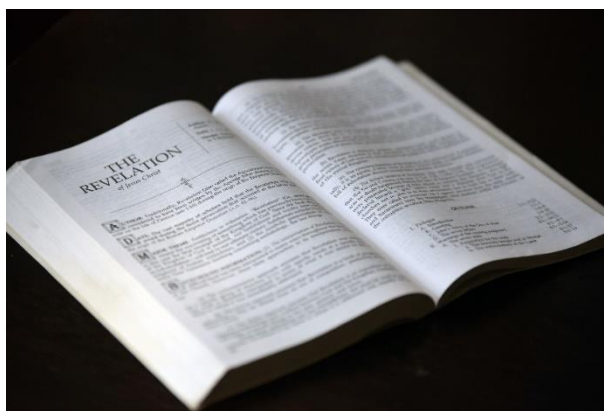
Yleistietoa ortodoksisuudesta

- **12 ikkunaa ortodoksisuuteen.** Tuomas Kallonen (toim.). Upeasti kuvitettu teos avaa elämänmakuisen näkymän ortodoksien arkeen, hengellisyyteen ja historiaan.

- **Ortodoksinen sanasto.** Arkkimandriitta Arseni. Kirjassa selitetään yli 700 kirkon piirissä käytettävän termin merkitys.

Ortodoksisia verkkokauppoja Suomessa

- **webtuohus.valamo.fi.** Valamon luostarin verkkokauppa, jossa runsaasti kattava valikoima ortodoksisen elämäntapaan liittyviä tuotteita: jumalanpalveluskirjoja ja muuta hengellistä kirjallisuutta, äänitteitä, ikoneita, lampukoita, rukousnauhoja, postikortteja, kaularistejä ja -ikoneita, mehiläisvahatuohuksia, luostariteetä ja paljon muuta.
- **lintulanluostari.fi/kauppa.** Lintulan luostarin verkkokauppa. Valikoimissa ortodoksisen kirjallisuuden ohella mm. ikoneja, äänitteitä, tuohuksia ja käsitöitä.
- **onl.fi/kauppa.** Ortodoksisten nuorten liitto ry:n verkkokauppa, jossa lähinnä lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, postikortteja ja pelejä.
- **www.filokalia.fi.** Pyhän Kosmas Aitolialaisen Veljestön ylläpitämä verkkokauppa, jossa kaikkein kattavin valikoima suomalaista ortodoksista kirjallisuutta. Valikoimissa on myös muun kielisissä kirjoja ja paljon muita ortodoksisen perinteeseen liittyviä tuotteita.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirjasto
Liisankatu 29, 2. krs, 00170 Helsinki

Avoimna: Ma–ti 10–15
                          Ke–to 15–19

2) Kokoontuminen yhteen

Aihe	Aika ja paikka
Aloitustilaisuus	to 3.9. ja su 13.9. oma pyhäkkö
Tutustumista muihin katekumeeneihin, pappiin ja katekumeenikummiin	su 20.9.2020 liturgian jälkeen omassa pyhäkössä
Pyhät ihmiset, oma taivaallinen esirukou- lija	su 4.10.2020 liturgian jälkeen omassa pyhäkössä
Ortodoksinen etiikka	su 25.10.2020 liturgian jälkeen omassa pyhäkössä
Kirkkovuosi	su 15.11.2020 liturgian jälkeen omassa pyhäkössä
Ajan pyhittäminen	su 13.12.2020 liturgian jälkeen omassa pyhäkössä
Traditio ja Raamattu ortodoksisessa kir- kossa	su 10.1.2021 liturgian jälkeen omassa pyhäkössä
Ikonit	su 31.1.2021 liturgian jälkeen omassa pyhäkössä
Kirkkomusiikki	su 21.2.2021 liturgian jälkeen omassa pyhäkössä
Kirkkoarkkitehtuuri	su 14.3.2021 liturgian jälkeen omassa pyhäkössä
Tuomaan tiistai - vainajien pääsiäinen. Kuolema, hautaus, kuolemanjälkeinen elämä	ti 13.4.2021 klo 18 kaikki ryhmät yh- dessä Helsingin ortodoksisella hau- tausmaalla.
Ortodoksinen kirkko suomessa ja maail- malla	su 2.5.2020 liturgian jälkeen jokainen ryhmä omassa pyhäkössään

HUOMIO!

Porvoossa ja Järvenpäässä Ei ole palveluksia joka sunnuntai.
Näissä paikoissa kokoontumiset sovitaan papin kanssa niiksi sun-
nuntaiksi, kun siellä toimitetaan liturgia.

3) Keskustelu papin kanssa

Katekumeeniaikana tavatusta papista ei välttämättä tarvitse tulla kirkkoon liittyneen rippi-isä. Rippi-isä voi olla myös joku muu pappi.

Alla on lista seurakunnan papeista yhteystietoineen. Katekumeenipapit on merkitty **sinisellä**.

Sähköpostiosoite on muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi

isä Heikki Huttunen	040 7418792
isä Kimmo Kallinen	040 7079609
isä Kalevi Kasala	040 5252868
isä Petri Korhonen	050 4096267
isä Jyrki Penttonen	0404814466
isä Teo Merras	040 5403200
isä Sergei Petsalo	040 6205944
isä Markku Salminen	040 5016190
isä Alexandre Björklund	040 1462400
isä Mikael Sundkvist	050 3509356
isä Joosef Vola	040 5452250

4) Omaehtoinen toiminta

Katekumeeniaikana on hyvä tutustua laajasti eri jumalanpalveluksiin, seurakunnan eri toimintamuotoihin, eri kirkkoihin ja ihmisiin. Kaikista näistä löytyy tietoa seurakunnan nettisivuilta www.hos.fi

Esimerkkejä eri palveluksista, joissa olisi hyvä käydä

- ehtoopalvelus
- aamupalvelus
- vigilia
- panihida
- vedenpyhitys
- Jeesuksen rukous
- rukouspalvelus
- akatistos
- parastaasi
- Jaakobin liturgia
- Basileios Suuren liturgia
- katumuskanoni
- ennenpyhitettyjen lahjain liturgia (EPL)
- Suuren viikon palvelukset
- pääsiäisyön palvelus

Esimerkkejä seurakunnan kerhoista ja muusta toiminnasta

- Ortodoksiakerho
- Raamattupiiri
- ikonimaalaus
- kuorotoiminta
- kirjallisuuspiiri
- pyhäkköjen yhteisöpäivät
- vapaaehtoistoiminta

www.hos.fi -> Tule mukaan -> Vapaaehtoisena seurakunnassa

